

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 1. února 2024
č. j. MSP-572/2023-ODKA-SPZ/5
Počet listů: 2
Přílohy: 1 (soubor PDF)

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. zemř. Š. K. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy: kopie rozsudku Nižšího vojenského soudu Plzeň ze dne 12. 6. 1952 sp. zn. Vt 3/52 s přílohami, podnět JUDr. L. M. ze dne 4. 11. 2023, doplnění podnětu ke stížnosti pro porušení zákona ze dne 21.11.2023 (vše elektronicky)

Podle § 266 odst. 1 zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) podávám ve prospěch obviněného Š. K.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému rozsudku bývalého Nižšího vojenského obvodového soudu Plzeň ze dne 12. 6. 1952 spisové značky Vt 3/52.

Napadené rozhodnutí

1. Rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu Plzeň ze dne 12. 6. 1952 spisové značky Vt 3/52 byl Š. K. uznán vinným trestným činem vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona. Za tento trestný čin mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 2 a ¼ roku nepodmíněně.

2. Rozsudek nabyl právní moci dne 21. 6. 1952.
3. Předmětného trestného činu se obviněný podle výroku tohoto rozsudku dopustil tím, že dne 15. 11. 1951 v Příchovicích u svého útvaru odmítl převzít zbraň s poukazem na to, že mu to jeho náboženské přesvědčení nedovoluje.
4. Žádná z oprávněných osob nepožádala o provedení přezkumného řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů.
5. Po prošetření věci nelze s takovým postupem bývalého Nižšího vojenského soudu Plzeň souhlasit, a to z následujících důvodů.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

6. Podle § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda slova zaručuje.
7. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 87/1950 Sb., trestního řádu, bylo účelem trestního řádu upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni.
8. Podle § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., trestního řádu, bylo úkolem soudu v trestním řízení zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech.
9. Podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona, se trestného činu vyhýbání se služební povinnosti dopustil ten, kdo se úmyslně vyhne plnění služební povinnosti nebo služebního úkonu tím, že padělá listinu, předstírá nemoc, použije jiného úskoku nebo se odvolává na náboženské nebo jiné přesvědčení.
10. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem tohoto zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektují občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonitosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.
11. Podle § 1 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

Posouzení předmětné věci

12. V dané věci je nutno při přezkoumání řízení vycházet z účelu zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, jehož vydáním sledoval zákonodárce především odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování tak, jako tomu bylo právě v posuzovaném případě, kdy Š. K. byl v podstatě odsouzen pro své náboženské přesvědčení. Navíc v době rozhodování bývalého Nižšího vojenského soudu Plzeň nebylo zohledněno, že jmenovaný svým jednáním toliko uplatnil právo na svobodu svědomí zaručené v ust. § 15 odst. 1 Ústavy ze dne 9. 5. 1948. Dále je třeba konstatovat, že Ústava z roku 1948 sice svobodu svědomí formálně zaručovala, avšak navazující norma nižší právní síly vydána nebyla. Š. K. neměl možnost získat individuální úlevu při plnění služební povinnosti ani vykonávat alternativní službu beze zbraně, jelikož tato neexistovala, a proto nemohl dostát svým zákonným povinnostem, aniž by se dostal do rozporu se svým vlastním svědomím. Jeho jednání tak, jak je popsáno v napadeném rozsudku, tedy není a nebylo trestným činem pro absenci jeho imanentního znaku – protiprávnosti.
13. Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v dané věci došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného Š. K. a je proto na místě předmětný odsuzující rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu Plzeň ze dne 12. 6. 1952 sp. zn. Vt 3/52, jakož i další obsahově navazující rozhodnutí, zrušit, napravit tak nezákonný stav a poskytnout tímto způsobem určité zadostiučinění obviněnému, resp. jeho pozůstalým.
14. S přihlédnutím k důkazní i procesní situaci, kdy skutkový stav byl spolehlivě zjištěn a reálně nepřipadá v úvahu doplňování dokazování, se domnívám, že je možné a vhodné, aby Nejvyšší soud též sám rozhodl o zproštění obviněného obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu.
15. Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.
16. **Návrh**

S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Nejvyšší soud:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu se vyslovil, že pravomocným rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu Plzeň ze dne 12. 6. 1952 spisové značky Vt 3/52, byl v neprospěch obviněného Š. K. porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., ve vztahu k ustanovení § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestní zákon,
- 2) s odkazem na § 269 odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu Plzeň ze dne 12. 6. 1952 spisové značky Vt 3/52, zrušil a zrušil i všechna rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 271 odst. 1 trestního řádu a podle § 226 písm. b) trestního řádu zprostil Š. K. obžaloby, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Na vědomí:

1. Nejvyšší státní zastupitelství v Brně
2. Krajské státní zastupitelství v Plzni ke sp.zn. 1 KZZ 13/2023
3. JUDr. L. M., advokát